

Resolució 879/2022, de 21 d'octubre

Número d'expedient de la Reclamació: 853/2022

Administració reclamada: Departament de Territori

Informació reclamada: Horaris de rodalies i el seu compliment.

Sentit de la resolució: Finalització per la pèrdua sobrevinguda de l'objecte de la Reclamació

Resum: La legislació reguladora del dret d'accés a la informació pública és concloent quan estableix la necessitat de derivar la sol·licitud a l'òrgan o a l'Administració competent o que en disposi, si l'Administració sol·licitada, com passa en aquest cas, no disposa de la informació demanada. El que tenia que haver fet el Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori a la vista de la sol·licitud era, després de comprovar que no té en el seu poder la informació amb el detall requerit, ras i curt, derivar-la a Renfe Viatgers, d'acord amb allò previst pels articles 30 LTAIPBG i 19.4 de la Llei estatal bàsica 19/2013, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, ja que el Departament sap que és qui pot tenir la informació sol·licitada i és competent per atendre la sol·licitud. El paper d'intermediari entre la persona reclamant i Renfe que assumeix el Departament no fa més que allargar innecessàriament el temps de tramitació de la sol·licitud i, en conseqüència, demorar l'accés de la persona reclamant a la informació sol·licitada. Aquesta Resolució res més pot fer que finalitzar la Reclamació per la pèrdua del seu objecte, ja que s'ha posat de manifest que la informació demanada en poder de la Generalitat ja ha estat facilitada a la persona reclamant i el Departament no disposa de la resta d'informació sol·licitada i, per tant, no la pot lliurar a la persona reclamant.

Paraules clau: Administració de la Generalitat. Periodistes. Horaris de Rodalies. Organismes de l'Estat. Reclamació contra silenci. Derivació. Tramitació incorrecte. Lliurament extemporani. Pèrdua d'objecte.

Ponent: Josep Mir Bagó

Antecedents

1. El 22 de setembre de 2022 entra a la GAIP la Reclamació 853/2022, presentada per un periodista contra el Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya, en relació amb la sol·licitud indicada a l'antecedent següent. La persona reclamant no sol·licita el procediment de mediació previst a l'article 42 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (LTAIPBG) i regulat pels articles 36 a 41 del Reglament de la GAIP, aprovat pel Decret 111/2017, de 18 de juliol (RGAIP).
2. El 29 de juliol de 2022 la persona reclamant demana al Departament de la Vicepresidència, Polítiques digitals i Territori la informació següent: "informació sobre els canvis d'horari i retards en els trens de RENFE rodalies. En concret, sobre el primer tren que va iniciar el recorregut a partir de les 07:00h, cada dia laborable, en cada una de les dues direccions, en les línies R1, R2,

- R3 i R4, entre l'1 de gener de 2022 i el 31 de juny de 2022. Per a aquests trajectes, sol·licitem: 1) l'hora inicialment programada d'inici de recorregut del tren 2) l'hora inicialment programada de final de recorregut del tren 3) En cas que hi ha hagut canvis en l'horari programat d'inici i final de recorregut, especificar el número de canvis, el moment d'anunci de cada un d'aquests canvis, els horaris resultants d'inici i final de recorregut de cada canvi i el motiu, si s'escau, d'aquests canvis. 4) l'hora real d'inici de recorregut del tren 5) l'hora real de final de recorregut del tren". La finalitat de la sol·licitud és elaborar un reportatge periodístic.
3. El 13 de setembre de 2022 el Departament facilita la següent resposta a la persona reclamant: "En relació amb els canvis d'horaris i retards en els trens de Rodalies de Catalunya i, en concret, sobre el primer tren que va iniciar el recorregut a partir de les 07.00 hores, cada dia laborable, en cada una de les dues direccions, en les línies R1, R2, R3 i R4, entre l'1 de gener i el 30 de juny de 2022. Adjuntem les dades de puntualitat de les que disposem mensualment, per línia, que corresponen al conjunt de tots els trens, tenint en compte l'arribada a destí. Les dades que sol·liciteu per trens, han estat demanades a l'operador del servei, Renfe Viatgers, però malauradament, tot i haver disposat d'una pròrroga en el termini, encara no ens han estat lliurades. Esperem poder disposar d'aquesta informació en breu i us les traslladarem tan bon punt ens sigui possible."
 4. La Reclamació presentada el 22 de setembre de 2022 es fonamenta en les consideracions següents: "La informació que ens han lliurat no és la demanada. Ens han lliurat "les dades de puntualitat de les que disposem mensualment, per línia, que corresponen al conjunt de tots els trens", però precisament el motiu d'aquesta petició és contrastar la mitjana de puntualitat amb els canvis d'horari i retards específics. L'administració explica que "Les dades que sol·liciteu per trens, han estat demanades a l'operador del servei" però no han estat lliurades. Independentment de si la responsabilitat és de RENFE VIATGERS o del departament, la informació ha de ser lliurada en els terminis corresponents".
 5. El 30 de setembre de 2022 la GAIP admet provisionalment la Reclamació, informa a la persona reclamant sobre els aspectes més rellevants de la seva tramitació i de la posició jurídica que ostenta com a persona interessada, de conformitat amb la legislació de procediment administratiu i la de transparència i accés a la informació pública. Li demana especialment que informi a la GAIP immediatament de les comunicacions que rebí de l'Administració reclamada relatives a la informació pública sol·licitada.
 6. El 30 de setembre de 2022 la GAIP comunica la Reclamació al Departament de Territori i li requereix que, dins del termini de quinze dies establert per l'article 33.4 RGAIP, li trameti un informe sobre ella, així com també còpia de l'expedient de la sol·licitud d'informació de la que deriva i, en general, dels antecedents que puguin ser rellevants per resoldre la Reclamació.

7. El 14 d'octubre de 2022 la GAIP rep l'informe següent del Departament de Territori: “La Comissió de Garantia de Dret d'Accés a la Informació Pública (GAIP) ha demanat informe respecte a la reclamació presentada pel sr. xxxx (reclamació 853/2022) sobre la resposta donada pel Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori a la seva sol·licitud sobre els canvis d'horaris i retards en els trens de Rodalies de Catalunya i, en concret, sobre el primer tren que va iniciar el recorregut a partir de les 07.00 hores, cada dia laborable, en cada una de les dues direccions, en les línies R1, R2, R3 i R4, entre l'1 de gener i el 30 de juny de 2022. A aquest respecte, cal tenir en compte que en el marc de les mesures de transparència i d'accés a la informació, el Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori facilita les dades de les que disposa. Pel que fa a les dades de puntualitat dels serveis de Rodalies de Catalunya, l'operador Renfe Viatgers tramet les dades mensuals pel conjunt de cada una de les línies, però no les dades de cada tren, i en aquest sentit es va respondre al sr. xxxx el passat 13 de setembre. Atesa la reclamació formulada pel sr. xxxx i la sol·licitud d'informe de la GAIP, es va demanar a l'operador la informació corresponent, havent estat contestada mitjançant la Resolució del President de Renfe Operadora de 6 d'octubre de 2022 que s'adjunta, en la qual s'acorda l'aplicació parcial del límit al dret d'accés previst a l'article 14.1 h) de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, i la estimació parcial de la sol·licitud plantejada, d'acord amb els fonaments de dret que s'hi exposen”. L'expedient de la sol·licitud d'informació que el Departament notifica a la GAIP conté una resolució del President de Renfe Operadora, de 10 d'octubre de 2022, segons el qual la informació sol·licitada a Renfe Viatgers afecta els interessos econòmics i comercials d'aquesta empresa, motiu pel qual no es pot divulgar.

Fonaments jurídics

1. Competència de la GAIP i contingut i abast generals del dret d'accés a la informació pública

L'article 39.1 LTAIPBG estableix que “Les resolucions expresses o presumptes en matèria d'accés a la informació pública i, si escau, les que resolguin el recurs de reposició poden ésser objecte de reclamació gratuïta i voluntària davant la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública, encarregada de vetllar pel compliment i les garanties del dret d'accés a la informació pública que regula aquest títol”. L'article 29 RGAIP desenvolupa aquest precepte i concreta que també poden ser objecte de reclamació davant la GAIP les comunicacions que substitueixen les resolucions i l'incompliment material del dret d'accés, quan aquest ha estat reconegut expressament o presumpta. D'acord amb aquests preceptes, la GAIP és competent per tramitar i resoldre aquesta Reclamació.

L'article 2.c LTAIPBG defineix el dret d'accés a la informació pública com "el dret subjectiu que es reconeix a les persones per a sol·licitar i obtenir la informació pública, en els termes i les condicions regulats per aquesta llei". Per la seva banda, l'apartat b del mateix precepte defineix la informació pública com "la informació elaborada per l'Administració i la que aquesta té en el seu poder com a conseqüència de la seva activitat o de l'exercici de les seves funcions, inclosa la que li subministren els altres subjectes obligats d'acord amb el que estableix aquesta llei".

Segons l'article 18.1 LTAIPBG, "Les persones tenen el dret d'accedir a la informació pública, a què fa referència l'article 2.b, a títol individual o en nom i representació de qualsevol persona jurídica legalment constituïda". I l'article 20.1 de la mateixa llei afegeix que "El dret d'accés a la informació pública es garanteix a totes les persones, d'acord amb el que estableix aquesta llei. El dret d'accés a la informació pública només pot ésser denegat o restringit per les causes expressament establertes per les lleis".

Així mateix, els apartats 2 i 3 de l'article 20 LTAIPBG estableixen els següents requisits i criteris per a l'aplicació dels límits legals al dret d'accés a la informació pública: "2. Les limitacions legals al dret d'accés a la informació pública han d'ésser aplicades d'acord amb llur finalitat, tenint en compte les circumstàncies de cada cas concret, s'han d'interpretar sempre restrictivament en benefici d'aquest dret i no es poden ampliar per analogia. 3. Per a aplicar límits al dret d'accés a la informació pública, l'Administració no disposa de potestat discrecional i ha d'indicar en cada cas els motius que ho justifiquen. En la motivació cal explicitar el límit que s'aplica i raonar degudament les causes que en fonamenten l'aplicació".

A més, els límits legals al dret d'accés a la informació pública no són d'aplicació automàtica i absoluta (l'encapçalament de l'article 21 LTAIPBG es refereix expressament a què els límits enumerats per aquest precepte "poden" dur a la denegació de l'accés sol·licitat), de manera que l'article 22 de la mateixa llei requereix que siguin aplicats d'acord amb criteris de proporcionalitat i temporalitat: "Els límits aplicats al dret d'accés a la informació pública han d'ésser proporcionals a l'objecte i la finalitat de protecció. L'aplicació d'aquests límits ha d'atendre les circumstàncies de cada cas concret, especialment la concurrència d'un interès públic o privat superior que justifiqui l'accés a la informació. 2. Els límits del dret d'accés a la informació pública són temporals si així ho estableix la llei que els regula, i es mantenen mentre perduren les raons que en justifiquen l'aplicació".

2. Sobre la tramitació de la sol·licitud

Els antecedents posen de manifest que la informació sol·licitada, en els termes que ha estat demanada, no es troba en poder del Departament de Territori, que és l'òrgan al qual va ser sol·licitada. Davant d'aquesta circumstància, el Departament de la Vicepresidència i de Polítiques

Digitals i Territori demana la informació sol·licitada a l'organisme que considera en disposa, que és l'empresa estatal Renfe Viatgers, operadora del servei de Rodalies.

Renfe Viatgers es limita a seguir facilitant a la Generalitat els resums mensuals i, paral·lelament, el President de l'Entitat pública empresarial Renfe Operadora resol la sol·licitud d'informació de la que deriva la Reclamació remetent-se a la informació publicada al web de Renfe i denegant la resta d'informació sol·licitada per entendre que hi concorre el límit legal al dret d'accés a la informació pública dels interessos econòmics i comercials.

El Departament de Territori ha fet una tramitació indeguda de la sol·licitud de la persona reclamant, perquè l'ha estimada, al considerar que no hi concorre cap límit, quan la informació sol·licitada no es troba en el seu poder. Aquesta és una actitud enganyosa, que perjudica el dret d'accés a la informació pública de la persona reclamant.

La legislació reguladora del dret d'accés a la informació pública és concloent quan estableix la necessitat de derivar la sol·licitud a l'òrgan o a l'Administració competent o que en disposi, si l'Administració sol·licitada, com passa en aquest cas, no disposa de la informació demanada. El que havia d'haver fet el Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori a la vista de la sol·licitud era, després de comprovar que no té en el seu poder la informació amb el detall requerit, ras i curt, derivar-la a Renfe Viatgers, d'acord amb allò previst pels articles 30 LTAIPBG i 19.4 de la Llei estatal bàsica 19/2013, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, ja que el Departament sap que és qui pot tenir la informació sol·licitada i és competent per atendre la sol·licitud. El paper d'intermediari entre la persona reclamant i Renfe que assumeix el Departament no fa més que allargar innecessàriament el temps de tramitació de la sol·licitud i, en conseqüència, demorar l'accés de la persona reclamant a la informació sol·licitada.

La derivació s'hauria d'haver acompanyat d'una notificació de la seva realització a la persona reclamant, tot indicant-li l'òrgan responsable de tramitar la sol·licitud derivada i les seves dades de contacte. Els antecedents posen de manifest que la sol·licitud ha arribat a Renfe, però no amb l'agilitat i seguretat jurídica de les derivacions, sinó amb retard i, pel que sembla, sense coneixement de la persona reclamant, ja que no consta a l'expedient. Renfe estima parcialment la sol·licitud i notifica la seva resolució a la persona reclamant, de manera que si discrepa de la resolució la via de reclamació de la que disposa és davant del Consejo de Transparencia y Buen Gobierno de l'Estat, en el termini d'un mes des de la recepció de la resolució.

Aquesta Resolució res més pot fer que finalitzar la Reclamació per la pèrdua del seu objecte, ja que s'ha posat de manifest que la informació demanada en poder de la Generalitat ja ha estat facilitada a la persona reclamant i el Departament no disposa de la resta d'informació sol·licitada i, per tant, no la pot lliurar a la persona reclamant. També informa a la persona reclamant que si no està conforma

amb la resolució de la seva sol·licitud feta per RENFE, ha de recorre-la al Consejo de Transparencia y Buen Gobierno.

Nogensmenys, es posa de manifest la tramitació indeguda de la sol·licitud, de cara futures sol·licituds similars.

3. Publicitat de les resolucions de la GAIP

L'article 44 LTAIPBG preveu que les resolucions de la GAIP s'han de publicar en el portal de la Comissió previst a l'article 25 RGAIP, amb la dissociació prèvia de les dades personals.

Resolució

Sobre la base dels antecedents i fonaments jurídics exposats, el Ple de la GAIP, en la sessió de 21 d'octubre de 2022, resol per unanimitat:

1. Finalitzar la Reclamació 853/2022 per la pèrdua del seu objecte, ja que s'ha posat de manifest que la informació demanada en poder de la Generalitat ja ha estat facilitada a la persona reclamant i el Departament no disposa de la resta d'informació sol·licitada i, per tant, no la pot lliurar a la persona reclamant.
2. Posar de manifest la tramitació inadequada de la sol·licitud d'informació, ja que el Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori tenia que derivar-la puntualment i formalment a Renfe, en tant que entitat que té en el seu poder la informació sol·licitada.
3. Informar a la persona reclamant que si discrepa de la resolució d'estimació parcial de Renfe pot presentar una reclamació davant del Consejo de Transparencia y Buen Gobierno, en el termini d'un mes de la recepció de la resolució.
4. Declarar finalitzat el procediment relatiu a la Reclamació 853/2022 i disposar la publicació d'aquesta resolució al web de la GAIP.

Elisabet Samarra Gallego

Presidenta